

צשת פים בקהילה

פעילות חווייתית בקהילת אקדמיה-כיתה

כתיבה ופיתוח עינת נוטע-קורן

להתנסות של סטודנטיות להוראה במוסדות החינוך (בתי ספר וגנים) יש ערך משמעותי וחיוני בלמידת ההוראה (Burns et al., 2020). ההכרה בחשיבותה של ההתנסות הלכה וגברה במהלך השנים, וכך גם ההדגשה כי היא חייבת להתבצע בהיקף רחב ובשותפות הדוקה בין מוסדות החינוך למוסדות האקדמיים. במהלך השנים הצטברו עדויות רבות לכך שסטודנטיות שהתנסו במודלים כאלה של הכשרה הפגינו הבנה טובה יותר של התאוריה, ידעו לתרגם טוב יותר את התאוריה לעשייה בכיתה, והצליחו יותר בקידום הלמידה של התלמידים (Darling-Hammond, 2014). קהילת אקדמיה-כיתה מהווה תשתית להעמקת ההתנסות של הסטודנטיות ולקידום המקצועיות של המורות והגננות כמכשירות מורים. הקהילה היא במה לשיתוף באתגרים, בקשיים ובשאלות, ומזמנת למידה שיתופית מתוך הפרקטיקה, חשיפה לנקודות מבט מגוונות וחיבור בין הפרקטיקה לתאוריה. כל אלה יוכלו להתרחש אם הסביבה בקהילה תהיה בטוחה, תומכת ומכילה.

צשת פים בקהילה

על הפעילות

הפעילות המוצעת חושפת את חברות קהילת אקדמיה-כיתה לשלל התנסויות וחוויות שהן חוו: הסטודנטיות בהתנסות, והמורות/גננות בניסיון המצטבר. החשיפה להתנסויות מגוונות, מוצלחות יותר או פחות, של מי שמנסה ושל מי שאינו מנסה, תקדם היכרות, קרבה, שייכות ואמון בקהילה. נושאי הפעילות הם כאלה המציבים אתגר בהתמודדות, והם נבחרו לאור שיחות עם מדריכות פדגוגיות מנוסות ועל בסיס הספרות המחקרית בתחום (למשל, Driel et al., 2021; Maulana et al., 2017). השילוב בין תכנים רלוונטיים לבין קידום תחושות האמון והשייכות בקהילה הופך את הפעילות הזו לאטרקטיבית.

בניית יחסים של אמון וקרבה בקהילה, באמצעות שיתוף בחוויות ובאתגרים שכיחים בהוראה.

מטרת הפעילות

משתתפות חברות קהילת אקדמיה-כיתה

שיתוף במליאה וסיכום שלב 2

פעילות קלפים שלב 1

שלבי הפעילות

חומרים נלווים

חפיסת קלפי נושא (13 קלפים): קלפים העוסקים במגוון נושאים שרלוונטיים להוראה ומציבים לעיתים אתגרים.

חפיסת קלפי משימה (7 קלפים): בכל קלף מוצגת משימה. במרבית המשימות מתבקשות המשתתפות לתאר מקרה שקרה להן, כולל רעיון או תובנה שהפיקו ממנו. המקרים הם מסוגים שונים: חוויית הצלחה, חוויית חוסר הצלחה, מקרה מרגש ועוד.

דפי הנחיות לקבוצות: מוצעים בשלושה נוסחים – נוסח סטנדרטי, נוסח קולגיאלי, נוסח מנוהל. אפשר להשתמש בכל הנוסחים – בכל שולחן בנוסח אחר – ובכך ליצור גיוון בפעילות. אפשרות אחרת היא לבחור רק באחד או בשניים מהם.

דף "מלקטים טיפים": משמש לקיבוץ רעיונות, המלצות או נקודות למחשבה שיעלו במהלך הפעילות. במהלך שמתואר לפניכם, מילוי הדף הוא קבוצתי, אולם הוא יכול להיות גם אישי.

הקהילה תתחלק לקבוצות המונות 3–4 משתתפות. בכל קבוצה יהיה שילוב של סטודנטיות ומורות/גננות.

פעילות קלפים
(שלושה-ארבעה סבבים)

45-60 דק' | **שלב 1**

- הפעילות תוכננה כך שתאפשר כמה שיותר אינטראקציות קצרות ושיתוף בין חברות הקהילה. לפיכך, הרכבי הקבוצות משתנים כמה פעמים, ככל שהזמן יאפשר.
- כל קבוצה תשב סביב שולחן שעליו מונחים חפיסות הקלפים בשתי ערמות הפוכות, דף הנחיות והדף "מלקטים טיפים".
 - העבודה תהיה בסבבים. כל סבב יימשך 15 דקות.
 - בתום 15 דקות הכריזי בקול כמנחה: "תם הזמן, כעת להתערבב".
 - חברות הקהילה יתערבבו ביניהן ויתחיל סבב נוסף של קבוצות חדשות, שגם בהן יש שילוב של סטודנטיות ומורות/גננות.
 - הדף "מלקטים טיפים", חפיסות הקלפים ודפי ההנחיות יישארו על השולחנות.
 - כדאי לאפשר לפחות שלושה סבבים.
- את דפי ליקוט הטיפים כדאי לאסוף עם סיום הפעילות ולשתף את התכנים שעלו בהם. תכנים אלו יוכלו לשמש בהמשך בסיס לחשיבה על נושאים המתאימים להעמקה בקהילה.

כיצד יתנהל סבב אחד לפי הנוסח הסטנדרטי של הפעילות?

על השולחן יוצבו שתי חפיסות הקלפים – קלפי נושא וקלפי משימה. בכל סבב, כל משתתפת תרים קלף מכל חפיסה, ותמלא את המשימה שקיבלה, בנושא שקיבלה. המשימות עוסקות בחוויות מתוך ההתנסות בהוראה. לכל סבב יוקצו 15 דקות. בשעה שתכריזי על סיום הזמן, חברות הקבוצה יעברו לשולחן אחר (אחת מהן יכולה להישאר באותו שולחן). בפעילות משולב תיעוד של טיפים, רעיונות ומחשבות.

*התנהלות הסבבים בנוסחים הקולגיאלי והמנוהל שונה מעט, לפי המתואר בדפי ההנחיות.

הקריאי טיפ או שניים מכל אחד מדפי ליקוט הטיפים, והעלי שאלות לדיון:

מליאה

15 דק' | **שלב 2**

- מה הרגשתן במהלך הפעילות? איזו אווירה נוצרה?
- מה למדתן בזכות הפעילות?
- האם היה ערך לפעילות זו מבחינת הקהילה? מה הערך ומה התרומה, לסטודנטיות ולמורות/גננות?

רשימת מקורות

Burns, R., Jacobs, J., & Yendol-Hoppey, D. (2020). A Framework for naming the scope and nature of teacher candidate supervision in clinically based teacher preparation: Tasks, high-leverage practices, and pedagogical routines of practice. *The Teacher Educator*, 55, 214-238. <https://doi.org/10.1080/08878730.2019.1682091>.

Darling-Hammond, L. (2014). Strengthening clinical preparation: The holy grail of teacher education. *Peabody Journal of Education*, 89(4), 547-561. <https://doi.org/10.1080/0161956X.2014.93900>.

Driel, S. & Crasborn, F., Wolff, C., Brand-Gruwel, S., & Jarodzka, H. (2021). Exploring preservice, beginning and experienced teachers' noticing of classroom management situations from an actor's perspective-NC-ND license. *Teaching and Teacher Education*. 106,1-13. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103435>.

Maulana, R., Helms-Lorenz, M., & Van de Grift, W. (2017) Validating a model of effective teaching behavior of pre-service teachers, *Teachers and Teaching*, 23:4, 471-493 <https://doi.org/10.1080/13540602.2016.1211102>.